

EU:S INKOMSTER

EU:s budget finansieras nästan helt (99 %) med egna medel. Årliga inkomster måste till fullo täcka årliga utgifter. Beslut om systemet för EU:s egna medel fattas enhälligt av rådet, med beaktande av Europaparlamentets yttrande, och ska ratificeras av medlemsstaterna.

RÄTTSLIG GRUND

- Artiklarna 311 och 322.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och artiklarna 106a och 171 i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.
- Rådets beslut 2014/335/EU, Euratom av den 26 maj 2014 om systemet för Europeiska unionens egna medel^[1], rådets förordning (EU, Euratom) nr 608/2014 av den 26 maj 2014 om genomförandebestämmelser till systemet för Europeiska unionens egna medel^[2] och rådets förordning (EU, Euratom) nr 609/2014 av den 26 maj 2014 om metoder och förfaranden för tillhandahållande av traditionella, momsbaseade egna medel och BNI-baserade egna medel samt åtgärder för att möta likviditetsbehov^[3]. Efter ratificeringen av beslutet om egna medel trädde dessa rättsakter i kraft den 1 oktober 2016 och tillämpas retroaktivt från och med den 1 januari 2014.

MÅL

Att ge Europeiska unionen finansiell självständighet inom de gränser som budgetdisciplinen sätter.

FUNKTIONSSÄTT

Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG) tilldelades egna medel från början, medan Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEG) och Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom) till en början finansierades genom bidrag från medlemsstaterna. Genom beslutet om egna medel av den 21 april 1970 fick EEG egna medel. De egna medlen som ska täcka årliga anslag för betalningar är för närvarande begränsade till högst 1,20 % av EU:s bruttonationalinkomst (BNI)^[4]. Eftersom budgeten

[1]EUT L 168, 7.6.2014, s. 105.

[2]EUT L 168, 7.6.2014, s. 29.

[3]EUT L 168, 7.6.2014, s. 39.

[4]Teknisk justering av budgetramen för 2020 för att kompensera för BNI-utvecklingen (ENS 2010), COM(2019)0310, 15.5.2019.

alltid måste vara balanserad, begränsas även utgifterna av detta tak (se faktablad [1.4.3](#)). I praktiken ligger taket för utgifterna i den nuvarande fleråriga budgetramen för 2014–2020 (se faktablad [1.4.3](#)) på en nivå som motsvarar ca 1 % av EU:s BNI.

INKOMSTSAMMANSÄTTNINGEN

1. "Traditionella" egna medel

De traditionella egna medlen består av tullavgifter, jordbrukstullar och socker- och isoglukosavgifter. De infördes genom beslutet från 1970 och har inkasserats sedan dess. Den andel som medlemsstaterna får behålla för att täcka uppbördskostnader har sänkts från 25 % till 20 %. "Traditionella" egna medel uppgår nu vanligtvis till strax över 10 % av de egna medlen^[5].

2. Momsbaserade egna medel

Det handlar för närvarande om en överföring till unionen av en procentandel av den moms som enligt uppskattningar tas ut i medlemsstaterna. Moms ingick redan i 1970 års beslut, men började inte tillämpas förrän medlemsstaternas momssystem harmoniserades 1979. Momsmedlen utgör nu en andel av de egna medlen som är jämförbar med andelen för "traditionella egna medel".

3. BNI-baserade egna medel

Dessa egna medel består av en avgift med en enhetlig procentsats baserad på medlemsstaternas BNI som fastställs inom ramen för det årliga budgetförfarandet. Systemet skapades genom rådets beslut 88/376/EEG. Ursprungligen skulle denna avgift endast tas ut om de övriga egna medlen inte till fullo täckte utgifterna, men nu finansierar den huvuddelen av EU:s budget. De BNI-baserade medlen har tredubblats sedan slutet av 1990-talet och utgör nu vanligen cirka 72 % av de sammanlagda egna medlen.

4. Övriga inkomster och det saldo som förts över från föregående budgetår

Övriga inkomster omfattar den inkomstskatt som betalas av EU:s personal, bidrag från länder utanför EU till vissa EU-program och böter från de företag som bryter mot konkurrenslagstiftningen eller annan lagstiftning. Saldot från varje budgetår tas upp i budgeten för nästföljande budgetår som inkomst om det rör sig om ett överskott. Övriga inkomster, saldon och tekniska justeringar utgör vanligen mindre än 10 % av de totala inkomsterna.

5. Korrigeringsmekanismer

Det nuvarande systemet för egna medel är också avsett att korrigera budgetobalanser mellan medlemsstaternas bidrag. Förenade kungarikets rabatt, som man kom överens om 1984, består av en reduktion av landets avgifter motsvarande två tredjedelar av skillnaden mellan dess avgifter (med undantag av traditionella egna resurser) och det som landet mottar från budgeten. Denna rabatt justerades 2007 för att gradvis utesluta utgifter som inte avser jordbruk från beräkningen i de medlemsstater som anslöt sig till EU efter 2004. Korrigeringen finansieras i lika delar av alla de övriga medlemsstaterna, med undantag av Tyskland, Nederländerna, Österrike och Sverige, som har fått en

[5][Europeiska unionens konsoliderade årsredovisning – Budgetåret 2019.](#)

sänkning av sina bidrag till finansieringen av Förenade kungarikets rabatt. Tyskland, Nederländerna, Österrike och Sverige har också beviljas reducerade uttagssatser för momsavgiften under perioden 2007-2013. Nederländerna och Sverige drog fördel av en minskning av sina BNI-baserade avgifter under samma period.

I fråga om de nuvarande korrigeringsmekanismerna kommer den befintliga korrigeringsmekanismen för Förenade kungariket och finansieringen av den att upprätthållas, liksom de reducerade uttagssatserna för de momsbaseade egna medlen för perioden 2014-2020 för Tyskland, Nederländerna och Sverige (0,15 %) och bruttominskningarna av det årliga BNI-baserade bidraget för perioden 2014-2020 för Danmark (130 miljoner euro), Nederländerna (695 miljoner euro) och Sverige (185 miljoner euro) och för perioden 2014-2016 för Österrike (30 miljoner euro 2014, 20 miljoner euro 2015 och 10 miljoner euro 2016).

MOT EN REFORM AV EU:S EGNA MEDEL

I Lissabonfördraget fastställs det att budgeten helt och hållet bör finansieras med egna medel och att rådet efter att ha hört parlamentet enhälligt ska fatta beslut om unionens system för egna medel^[6]. Det införs en möjlighet att skapa nya kategorier för egna medel och avskaffa redan befintliga kategorier. Det fastställs också att rådet endast kan anta genomförandeåtgärderna för dessa beslut om det har fått parlamentets godkännande.

En högnivågrupp inrättades 2014 för att göra en generell översyn av systemet med egna medel i dialog med de nationella parlamenten. Den bestod av företrädare för parlamentet, rådet och kommissionen och leddes av Mario Monti. Denna grupp, som kallas Montigruppen, inrättades till följd av parlamentets krav under förhandlingarna om den fleråriga budgetramen för 2014-2020.

Montigruppen lade fram sin slutrapport i januari 2017. I två års tid reflekterade gruppen över mer transparenta, enkla, rättvisa och demokratiskt ansvarsfulla sätt att finansiera EU:s budget. Den centrala slutsatsen var att EU:s budget behöver reformeras, både när det gäller inkomst- och utgiftssidan, för att man ska kunna hantera de aktuella utmaningarna och åstadkomma konkreta resultat för de europeiska medborgarna.

I diskussionsunderlaget om framtiden för EU:s finanser, som lades fram i juni 2017, presenterade kommissionen fem scenarier och deras konsekvenser för EU-finanserna.

Den 2 maj 2018 lade kommissionen fram ett förslag om att förenkla de nuvarande momsbaseade egna medlen och införa en korg av nya egna medel som består av:

- 20 % av intäkterna från EU:s utsläppshandelssystem.
- En uttagssats på 3 % som ska tillämpas på den nya gemensamma konsoliderade bolagsskattebasen (som ska införas gradvis så snart nödvändig lagstiftning har antagits).
- Ett nationellt bidrag som beräknas på grundval av mängden av icke-återvunnet plastförpackningsavfall i varje medlemsstat (0,80 EUR/kg).

[6] Alla sådana beslut ska ratificeras av medlemsstaterna.

Kommissionen ansåg att dessa nya egna medel skulle motsvara omkring 12 % av EU:s totala budget och att de skulle kunna bidra till inkomster på upp till 22 miljarder euro per år.

Kommissionen föreslog att fasa ut de nuvarande rabatterna under en period på fem år och därefter avskaffa alla rabatter och minska den andel av tullintäkterna som medlemsstaterna behåller för att täcka uppbördskostnaderna från 20 % till 10 %. Man föreslog vidare att öka det nuvarande taket för årliga begäranden om egna medel, som uppgår till 1,20 % av EU:s BNI, till 1,29 % mot bakgrund av ett lägre totalt BNI i EU-27, en ökad användning av instrument som garanteras genom EU:s budget och en föreslagen integrering av Europeiska utvecklingsfonden i EU:s budget.

EUROPAPARLAMENTETS SYNPUNKTER

I ett antal resolutioner under de senaste åren (t.ex. i resolutionen av den 17 december 2014 om [systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel](#)) har parlamentet understrukit problemen i systemet med egna medel, särskilt i fråga om dess alltför stora komplexitet. Parlamentet har lagt fram förslag för att säkerställa EU:s finansiella självständighet och insisterat på en reform för att göra inkasseringen av inkomster enklare, mer transparent och mer demokratisk.

På basis av de nya bestämmelserna i Lissabonfördraget har parlamentet upprepade gånger efterlyst en djupgående reform av systemet för egna medel, t.ex. i sin resolution av den 15 april 2014 om [förhandlingar om den fleråriga budgetramen 2014–2020](#).

I sin lagstiftningsresolution av den 16 april 2014 om [utkastet till rådets beslut om systemet för Europeiska unionens egna medel](#), framhävde parlamentet betydelsen av Montigruppen och betonade att det rådande systemet för unionsfinansiering, bland andra förödande effekter, förhindrar bildandet av en tillräcklig majoritet i rådet för att kunna budgetera en tillräcklig nivå av betalningsbemyndiganden i årsbudgetarna så att man kan uppfylla EU:s rättsliga skyldigheter och politiska åtaganden.

I sin resolution av den 6 juli 2016 om [förberedelse av revideringen av den fleråriga budgetramen 2014–2020 efter valet: parlamentets synpunkter inför kommissionens förslag](#), uppmanade parlamentet kommissionen att före utgången av 2017 lägga fram ett ambitiöst lagstiftningspaket om egna medel för 2021, med enkelhet, rättvisa och öppenhet som ledande principer.

I sin resolution av den 26 oktober 2016 om [halvtidsrevideringen av den fleråriga budgetramen 2014–2020](#), betonade parlamentet på nytt behovet att minska andelen BNI-bidrag och krävde att de momsbaseade egna medlen antingen reformeras rejält eller helt avskaffas. Parlamentet ansåg även att ett eller flera nya egna medel bör införas och att alla sorters rabatter bör fasas ut.

I sin resolution av den 24 oktober 2017 om [diskussionsunderlaget om framtiden för EU:s finanser](#), förnyade parlamentet sitt engagemang för en övergripande reform av EU:s system för egna medel och betonade att ett sådant system bör innehålla en balanserad korg med nya egna EU-medel för att främja EU:s politiska mål, som bör införas progressivt i syfte att skapa rättvisare och stabilare EU-finanser.

I sin resolution av den 14 mars 2018 om [reformen av systemet för Europeiska unionens egna medel](#) anger parlamentet skälen till att reformera det nuvarande systemet för egna medel, däribland behovet av att åtgärda bristerna i det nuvarande systemet och att unionen måste kunna finansiera sin politik och möta nya utmaningar. Parlamentet efterlyste ett godtagbart och välavvägt system för egna medel och redogjorde för de principer och antaganden som styr inrättandet av ett nytt system, angav de kriterier som använts för att identifiera nya egna medel och föreslog en korg av möjliga nya egna medel.

I sin resolution av den 30 maj 2018 om [den fleråriga budgetramen 2021–2027 och egna medel](#) välkomnade parlamentet kommissionens förslag av den 2 maj 2018 om egna medel och erinrade om sin ståndpunkt att ingen överenskommelse kan nås med parlamentet om den fleråriga budgetramen utan att motsvarande framsteg gjorts i fråga om de egna medlen.

I sin resolution av den 14 november 2018 om [den fleråriga budgetramen 2021–2027](#), uppmanade parlamentet kommissionen att ta hänsyn till Europeiska revisionsrättens yttrande nr 5/2018 och lade fram detaljerade förslag avseende införandet av en korg av nya egna medel som, utan att öka skattebördan för medborgarna, skulle motsvara viktiga strategiska EU-mål.

I sin resolution av den 10 oktober 2019 om [den fleråriga budgetramen 2021–2027 och egna medel](#) bekräftade parlamentet sin ståndpunkt efter valet. Parlamentet krävde särskilt införandet av en koldioxidjusteringsmekanism, som parlamentet ansåg var ”ett bra sätt att bemöta allmänhetens krav på ett handlingskraftigt ledarskap i kampen mot klimatförändringarna, samtidigt som lika villkor för alla säkerställs i den internationella handeln”.

UTVECKLINGEN UNDER 2020

Den 28 maj 2020 föreslog kommissionen att låna upp till 750 miljarder euro genom att emittera obligationer på de internationella marknaderna på EU:s vägnar, med löptider på 3–30 år, för att finansiera en omarbetad flerårig budgetram och en plan för återhämtning och motståndskraft (bidrag och lån till EU-länder). Som säkerhet för de skulder EU ådragit sig för att i slutändan betala tillbaka de medel som anskaffats på kapitalmarknaderna föreslog kommissionen att taket för egna medel undantagsvis och tillfälligt skulle höjas med 0,6 % av EU:s BNI. Detta skulle läggas till den föreslagna permanenta ökningen från 1,2 % till 1,4 % av BNI för att ta hänsyn till de nya ekonomiska förhållandena. Kommissionen anser att detta stärker argumenten till stöd för en grundlig reform av hur EU:s budget finansieras. Utöver förenklade momsbaseade egna medel och nationella bidrag, samt nya egna medel baserade på icke-återvunnet plastförpackningsavfall, omfattar alternativen för nya egna medel en utvidgning av systemet för handel med utsläppsrätter till sjöfarts- och luftfartssektorerna, en mekanism för koldioxidjustering vid gränserna, egna medel som bygger på stora företags verksamhet och en digital skatt på företag med en global årsomsättning på över 750 miljoner euro.

I sin resolution av den 15 maj 2020 om [den nya fleråriga budgetramen, egna medel och återhämtningsplanen](#) efterlyste parlamentet en omedelbar och permanent ökning

av taket för egna medel med hänsyn till den beräknade BNI-minskningen efter den recession som följer av krisen, inte bara för att betala ränta och amorteringar för obligationerna utan även för att finansiera en ambitiös flerårig budgettram, och framhöll att detta var nödvändigt för att medlemsstaternas BNI-bidrag ska kunna behållas på nuvarande nominella nivåer.

I sin resolution av den 23 juli 2020 om [slutsatserna från Europeiska rådets extra möte den 17–21 juli 2020](#) betonade parlamentet att det bara är nya egna medel som verkligen kan bidra till återbetalning av EU-skulden och samtidigt värna EU:s budget och minska trycket på de nationella finanserna och på allmänheten i EU. Parlamentet gav också sitt förhandlingsteam i uppdrag att diskutera på grundval av ett mandat som inbegriper en uppsättning nya egna medel som ska föras in i budgeten den 1 januari 2021 och därefter kompletteras enligt en bindande tidsplan.

Alix Delasnerie
08/2020

